

ΚΡΑΤΙΚΗ  
ΟΡΧΗΣΤΡΑ  
ΑΘΗΝΩΝ

1978/79

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ  
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ

13η ΣΥΝΑΥΛΙΑ  
ΔΕΥΤΕΡΑ 12 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1979 ΩΡΑ 20.30

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ  
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΘΥΜΗΣ

ΣΟΛΙΣΤ  
ΑΛΙΚΗ ΒΑΤΙΚΙΩΤΗ και ΝΕΛΛΗ ΣΕΜΙΤΕΚΟΛΟ (πιάνο)  
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ και ΣΑΒΒΑΣ ΖΑΝΝΑΣ (κρου-  
στά)

ΘΕΑΤΡΟ ΡΕΞ  
37η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ 1978-1979

## ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Σ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ  
(1905)

Δύο Συμφωνικές Εικόνες για όρχηστρα (1936)  
I. Αύγη στον Παρθενώνα  
II. Τό Πανηγύρι της Κακάβας

BELA BARTOK  
(1881-1945)

Κοντσέρτο για δύο πιάνο, κρουστά και όρχηστρα (1940)  
(πρώτη εκτέλεση με την Κ.Ο.Α.)  
I. Assai lento-Allegro molto  
II. Lento, ma non troppo  
III. Allegro non troppo

Σολίστ: Ἀλίκη Βατικιώτη (πιάνο)  
Νέλλη Σεμιτέκολο (πιάνο)  
Ἀλέξανδρος Συμεωνίδης (κρουστά)  
Σάββας Ζάννας (κρουστά)

Διάρκειμα 10'

J. BRAHMS  
(1833-1897)

Συμφωνία ἀριθ. 2 σε ρέ μείζονα ἔργο 73 (1877)  
I. Allegro non troppo  
II. Adagio non troppo  
III. Allegretto (Quasi Andantino)  
IV. Allegro con spirito

## Σ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

Δύο συμφωνικές εικόνες για Ὀρχήστρα

Ἀπό τίς «Δύο Συμφωνικές Εικόνες» ἡ πρώτη, «Αύγη στον Παρθενώνα», εἶναι ἐμπνευσμένη ἀπό μιὰ ἀρχαία πηγή τοῦ Ἑλληνικοῦ φωτός –τόν Παρθενώνα– κι' ἡ δεύτερη ἀπό μιὰ σύγχρονη – τό συμβολικό ποίημα τοῦ ἔθνικοῦ μας ποιητῆ Κωστή Παλαμά «Τό Πανηγύρι τῆς Κακάβας» ἀπό τόν «Δωδεκάλογο τοῦ Γύφτου». Παρά τή φαινομενική περιγραφικότητά της, ἡ μουσική αὐτῶν τῶν ἔργων στηριγμένη ἀποκλειστικά σέ ἑλληνικούς τρόπους, διέπεται, πιστεύομε, ἀπό ἐσωτερική πνοή.

Οἱ εἰκόνες αὐτές, γραμμένες στά 1936, εἶχαν πρωτοεκτελεσθεῖ ἀπό τή Συμφωνική Ὀρχήστρα τοῦ Ε.Ι.Ρ. ὑπό τή διεύθυνση τοῦ κ. Ἀντιόχου Εὐαγγελάτου στά 1938. Κι' εἶχαν τήν πρώτη τους δημοσία ἐκτέλεση ἀπό τήν Κρατική Ὀρχήστρα Ἀθηνῶν, στίς 18 Νοεμβρίου 1946, μέ μαέστρο τόν κ. Θεόδωρο Βαβαγιάννη. Ἐπαίχθηκαν καί πάλιν στίς 28 Ἰουλίου τοῦ 1947, μέ μαέστρο τόν ἀείμνηστο Φιλοκτίτη Οἰκονομίδη. Ἔχουν ἐπίσης ἐκτελεσθεῖ ἀπό τή Συμφωνική Ὀρχήστρα τοῦ Β.Β.Σ. ὑπό τόν R. Biggs, στά 1947 ἀπό τή Συμφωνική Ὀρχήστρα τοῦ Ὁσλο, ὑπό τόν O. Fielstadt, στά 1955, ἀπό τή Ραδιοσυμφωνική τοῦ Στρασβούργου, ὑπό τή διεύθυνση τοῦ συνθέτη, στά 1962 τή Φιλαρμονική τοῦ Μονάχου, τή Σ.Ο.Β.Ε. κ.ἄ.

Σ.Μ.

## B. BARTOK

Κοντσέρτο για δύο πιάνο καί όρχήστρα

Τό κοντσέρτο για δύο πιάνο καί όρχήστρα (1940) εἶναι μιὰ μεταγραφή τῆς Σονάτας για δύο πιάνο καί κρουστά (1938).

Ἡ ἀρχική μορφή τοῦ ἔργου δέν ἄλλαξε κατά τήν μεταγραφή ἐκτός ἀπό ἐλάχιστες νότες στά μέρη τῶν πιάνων.

Σάν τά περισσότερα ἔργα τοῦ Bartok τῆς περιόδου 1935-46 τό κοντσέρτο για δύο πιάνο εἶναι γεμάτο νέες τονικές καί ρυθμικές πού κινοῦνται μέσα στά πλαίσια τῆς παραδοσιακῆς φόρμας. Εἶναι μιὰ σύνθεση πού στηρίζεται σέ τονικές μορφές πού ἐπανέρχονται κατά τό στήσιμο τῆς φόρμας καί πού συχνά ἀναπτύσσονται σέ δύο ἢ περισσότερα ἀρμονικά πλάνα χωρίς ὅμως νά ξεχνιέται ὁ προσανατολισμός πρὸς ἓνα τονικό κέντρο.

Ὁ Bartok μᾶς θυμίζει μ' αὐτό τό ἔργο πόσο μεγάλο ρόλο ἔπαιξε στήν ἐξέλιξη καί ἀναδιοργάνωση τοῦ ρυθμοῦ τῆς μουσικῆς τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης κατά τόν 20ό αἰώνα: Ρυθμική φαντασία, πλοῦτος σέ ἀσύμμετρα ρυθμικά σχήματα, ἐπαναλαμβανόμενες ρυθμικές ομάδες ἢ μεμονωμένες νότες.

Σάν βιρτουόζος πιανίστας ὁ Bartok τυποποιεῖ τόν ρόλο τοῦ πιάνου στον 20ό αἰώνα καί τό προβάλλει σάν ὄργανο μέ δυνατότητες κρουστοῦ, ὅπου συχνά τά «clusters» «σφυροκοποῦνται» μ' ὅλη τήν δύναμη καί τό βάρος τοῦ χεριοῦ ἀπό τόν ὄμο, ἐνῶ ἀλλοῦ τό πυκνό πιανιστικό γράψιμο ἀναλύεται σέ αὐτοσχέδιες «arabesques» πού δίνουν τόν χαρακτήρα τῆς ραψωδιακῆς Ἀνατολικοευρωπαϊκῆς λαϊκῆς μουσικῆς. Ἡ δομή τοῦ κοντσέρτου παραμένει κλασική, σέ τρία μέρη, μέ ἐκφραστικές ὅμως ἐλευθερίες πού δέν θίγουν τήν ἰσορροπία καί τήν βασική ἀρχή τῆς ἀντίθεσης.

Τό ἔργο πρωτοπαίχτηκε στήν ἀρχική του μορφή σάν Σονάτα χωρίς όρχήστρα, σέ συναυλία πού δόθηκε για τήν δεκάτη ἐπέτειο τοῦ Γκρούπ τῆς Βασιλείας, τοῦ Ἑλβετικοῦ τομέα τῆς Διεθνούς Ἐταιρίας για τήν Σύγχρονη Μουσική, μέ ἐκτελεστές τούς Bela Bartok καί Ditta Pastory (πιάνο) καί Fritz Schiesser καί Philipp Rühlig (κρουστά).

Δ.Δ.



ΚΡΑΤΙΚΗ  
ΟΡΧΗΣΤΡΑ  
ΑΘΗΝΩΝ

1978/79

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ  
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ

19η ΣΥΝΑΥΛΙΑ  
ΔΕΥΤΕΡΑ 2 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1979 ΩΡΑ 20.30

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ  
ΚΩΣΤΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ  
ΣΟΛΙΣΤ  
ΙΩΑΝΝΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ (πιάνο)

ΘΕΑΤΡΟ ΡΕΞ  
37η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ 1978-1979

#### ΣΟΛΩΝΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

Ἀρχαϊκή σουίτα

Γιά φλάουτο, όμπόε, άρπα καί έγχορδα

Ἡ Ἀρχαϊκή Σουίτα γράφτηκε στά 1954 κι' εἶναι έμπνευσμένη από τόν άρχαίο Ἑλληνικό κόσμο. Κάθε κομμάτι της εἶναι μιά μουσική εἰκόνα, ένα μουσικό σκίτσο τῆς κάθε μορφῆς. Μιά έκφραση σέ μουσικούς ἤχους τοῦ χαρακτήρα της, όπως σχηματίσθηκε άπ' τήν έντύπωση πού ἡ κάθε μορφή άφήκε στήν ψυχή τοῦ συνθέτη, κυρίως από τά παιδικά του χρόνια, άπ' τή μακρυνή έποχή τῆς πρώτης έπαφῆς μέ τόν γοητευτικό κείνο κόσμο.

Ἡ Σουίτα άρχίζει μέ μίαν «Ἀπλή Προσφορά», πούναι ένας άπλός, εὐλαβικός φόρος τιμῆς.

Ἡ Σουίτα εἶναι γραμμένη σ' ένα έπιθυμητό άπλό, λιτό ύφος. Δέν έπιζητεῖ νά ιδεῖ τόν άρχαίο κόσμο μέ τήν άνήσυχη ματιά τοῦ σύγχρονου άνθρώπου, αντίθετα προσπαθεῖ νά διεισδύσει στό πνεῦμα του, νά ζήσει σαν ένα κομμάτι άπ' τήν ψυχή του.

Σ.Μ.

#### FR. CHOPIN (1810-1849)

Κοντσέρτο για πιάνο

καί όρχήστρα

σέ Μί έλάσσονα έργ. 11.

Ἄ Σοπέν όλοκλήρωσε τήν σύνθεσι τοῦ κοντσέρτου του σέ μί έλάσσονα τόν Αὐγουστο τοῦ 1830, σέ ηλικία 20 έτῶν. Πρίν από τήν ήμερομηνία αὐτή εἶχε ἤδη παίζει τό κοντσέρτο του σέ φά έλάσσονα σέ δύο συναυλίες στήν Βαρσοβία μέ τόσην έπιτυχία, ώστε τά εισιτήρια για τήν συναυλία τῆς 11 Ὀκτωβρίου 1830 στό Ἐθνικό Θέατρο τῆς Βαρσοβίας όπου θά παιζόταν τό κοντσέρτο σέ μί έλάσσονα, είχαν γίνει άνάρπαστα. Ὁ συνθέτης έμεινε πλήρως ίκανοποιημένος από τήν εκτέλεσι τοῦ κοντσέρτου του καί άργότερα έγραφε: «Ἐπαιξα μέ τόση άνεσι, σαν νά ήμουν μόνος».

Τό πρόγραμμα τῆς συναυλίας εκείνης, σύμφωνα μέ τά σημερινά δεδομένα, μπορούσε νά χαρακτηρισθῆ σαν πολύ περίεργο: Ἄρχισε μέ μιά Συμφωνία τοῦ φίλου τοῦ Σοπέν Κ. Γκαϊρνερ καί στήν συνέχεια ό Σοπέν έπαιξε τό πρώτο μέρος τοῦ κοντσέρτου σέ μί έλάσσονα. Ὑστερα, μία μαθήτρια τοῦ Ὁδείου, ἡ Ἄννα Βότκοβ τραγούδησε μία άρια, σύνθεσι τοῦ διευθυντοῦ όρχήστρας τῆς συναυλίας, Κάρλ Ἐβάζιο Σίλβα, καί τό πρώτο μέρος τῆς συναυλίας εκκλεισε πάλι μέ τόν Σοπέν ό όποιος έπαιξε τό δεύτερο καί τρίτο μέρος τοῦ κοντσέρτου του. Τό δεύτερο μέρος τοῦ προγράμματος, άρχισε μέ τήν Εἰσαγωγή από τόν «Γουλιέλμο Τέλλο» τοῦ Ροσσίνι, συνεχίστηκε μέ τήν Καβατίνα από τήν «Donna del Lago» τοῦ ίδιου συνθέτη, τραγουδισμένη από τήν Κωνσταντίνα Γκλαντκόφσκα (νεαρή τραγουδίστρια, τήν όποία άγάπησε ό Σοπέν καί ἡ όποία τοῦ ένέπνευσε τό Λαργκέττο τοῦ κοντσέρτου σέ φά έλάσσονα) καί ἡ συναυλία τελείωσε μέ τήν μεγάλη Φαντασία πάνω σέ πολωνικά θέματα τοῦ Σοπέν παιγμένη από τόν ίδιο. Τό κοντσέρτο σέ μί έλάσσονα άφιερώθηκε από τόν συνθέτη στόν Φρειδερίκο Κάλκμπρέννερ, Γερμανό συνθέτη καί πιανίστα, τόν όποιο ό Σοπέν θαύμαζε άπεριόριστα.

Χάρης Ξανθουδάκης

